

Akadálymentesíteni a világot

A mozgáskorlátozottak életét rendkívül megnehezíti, hogy a lakó- és középületek nincsenek megfelelő feljárókkal, rámpákkal ellátva, vagyis: nem akadálymentesek. Ezért is örömdetes, hogy egyre több az olyan építész, aki hivatásszerűen foglalkozik a lakó- és középületek akadálymentesítésével – fogalmazódott meg a Batthyány Kollégium múlt heti találkozáján a Lakitelek Népfőiskolán.

A háromnapos rendezvény előadásain egyebek mellett szó volt a fogyatékkal élők tanulási lehetőségeiről, a bentlakásos nevelés és képzés tapasztalatairól is.

A népfőiskolai közösség névadója herceg Batthyány-Strattmann László (1870-1931), aki korának egyik elismert szemész szakorvosa volt. Köpcsényi és Körmeny kastélyában kórházat rendezett be, és kiemelkedő szaktudásával, rendkívüli képességével betegek ezreit gyógyította meg. A legendás hírű, melyen vallásos orvos boldoggá avatásának eljárását Péter Szőke János római posztulátor felügyeli, aki évek óta a Lakitelek Népfőiskola egyik kúrator.

A múlt heti összejövetel programjai közt a szakmai megbeszélések és az önművelést szolgáló programok mellett jogi tanácsadás és a különféle éleli- és konfliktushelyzetek ismeretese is szerepelt. Az eszmecsere ezúttal is a házigazda, Lezsák Sándor vezette, aki minden foglalkozáson, előadáson jelen volt. Az országgyűlési képviselő kérdéseinkre elmondta: parlamenti munkáját is segíti ez a kollégium. A hallgatók rendkívül érzékenyek a valóságra, nemcsak jól ismerik és követték a családok gondjait, de életre való javaslatokat is hoznak. A népfőiskola egyébként is mindent megtesz annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők gondjait enyhítse. Az intézmény épületeinek akadálymentesítése már évek óta tart. Erről egyébként Hegedűs Lajos, a Mozaik Korlátolt Felelősségű Társaság Országos Szakértője elnöke is elismerően nyilatkozott, és a népfőiskolának további támogatást ígért.

Mozgáskorlátozottak kormánybiztosi hivatala

Hegedűs Lajos elnököt arról kérdeztük: mennyi pénz jut a költségvetésből a mozgáskorlátozottakra évente? Sok ez vagy kevés?

- Az állami költségvetésben a fogyatékosokra fordított összeget, minden évben költségvetési vita előzi meg. Idén 22 milliárd volt az előirányzat, amelyet nem költöttünk el, mivel kevesebben tudták igénybe venni a támogatást, mint azt előzetesen terveztük. Jogszabály-módosítás kapcsán lehetőség van arra, hogy bővüljön a kör. Annnyira azonban nem tud bővülni, hogy az idei támogatás is elfogyjon. Szeretnénk, hogy ez a költségvetési összeg a fogyatékos ügy büdzséjén belül maradjon, és más támogatási körök bővítését is szolgálhatná.

- Mit javasol a MEOSZ a kormánynak?

- Alapvetően azt szeretnénk, ha a fogyatékosprogram megvalósítását fel tudnánk gyorsítani, illetve az elmaradásokat be tudnánk hozni. Ehhez szükség van célzott kormányzati intézkedésekre. Am ez akkor valósulhat meg, ha létrejön egy fogyatékosügyi kormánybiztosi hivatal. E nélkül a programot nem lehet megvalósítani.

- Az akadálymentesítést mikorra kell befejezni?

- Két kötelezettség van: az első az esélyegyenlőség elve. Közhatalmú épületek esetében 2005-re teszi a határidőt. Az országos fogyatékosügyi-program, amely négy kiemelt épületrészt tartalmaz (egészségügy, oktatás, szociális ellátórendszer és államigazgatás), 2004 december 31-ig húzná meg a határidőt. Az alapszintű oktatásnál ez a 2003. évi idő végére módosul.

- A távmunka mennyire jelent megoldást a fogyatékosoknak?

- Mindenképp új lehetőséget hozhat. Akik közlekedési, vagy egyéb okok miatt nem tudják vállalni a munkába járással kapcsolatos nehézségeket, azok otthon, az informatikai eszközök segítségével távmunkát végezhetnek. Erre rövidesen indul egy program, amely részben tartalmazza a távmunkában résztvevők képzését, és biztosítja a szükséges technikai eszközöket. Nagy célkitűzése van annak a foglalkoztatási és az informatikai tárcának is. Még az idén meghirdetnek új pályázatok.

- Lesz-e „egyenlőség” egészséges és fogyatékos ember között?

- Nagyon szeretnénk, ha esélyegyenlőség lenne, ha azonos indulóhelyzet teremthető. Természetesen egyenlőtlenség minden társadalomban volt, van és lesz. Az egyenlőtlenség mindig megmarad, csak legalább induláskor legyen minimális. Mi erre törekszünk.

A Batthyány Kollégium hallgatói a fogyatékkal élők sajátos gondjain próbálnak enyhíteni. Helyi klubokat, egyesületeket vezetnek, elismert szakemberek, akik továbbképzésnek is tekintik ezt a negyedévente sorra kerülő lakiteleki hétvégét. Többségük Bács-Kiskunban él, de jönnek a szomszédos Csongrád, Szolnok és Pest megyéből is.

Magasabb jövedelmet!

Csernák Ferenc a Bács-Kiskun Megyei Mozaik Korlátolt Felelősségű Társaság elnöke úgy véli: sorstársai alacsony jövedelmük nagy részét gyógyszerre és lakásfenntartásra költik. A családra, illetve önmagukra fordított pénz elenyésző. Nagyon kevés mozgáskorlátozottak van plusz bevétele, a fogyatékosok nyugdíja pedig nem éri el az 50 ezer forintot. Az illetményeik többsége 30-40 ezer forint között mozog. Bács-Kiskun megyében 40-45 ezer mozgássérült él. Közülük tízezeren valamilyen egyesületnek a tagjai,

ahol megpróbálnak egymásnak segíteni. Csernák Ferenc úgy véli, a jövedelmeket az árakhoz kellene igazítani. Az lenne a jó, ha minden településen, ahol fogyatékosok élnek szociális foglalkoztatást tudnának létrehozni, ahol dolgozhatnának.

A szemlélet, de a törvények sem mindig megfelelőek a mozgássérültek munkavégzéséhez. Széles körű összefogással, pályázatokkal, külföldi segítséggel, rövid időn belül változtatni lehetne ezen – vélekedett Csernák Ferenc. Hozzátette: a Batthyány Kollégium lehetőséget teremt arra, hogy a mozgáskorlátozottak a törvényalkotókkal is beszélgeszenek. Több hasonló összejövetelre lenne szükség – szögezte le az egyesület elnöke –, aki a félreértések elkerülése miatt, az egészséges emberek tájékoztatását is fontosnak tartja. Végezetül Csernák Ferenc annak a meggyőződésének adott hangot, hogy mindkét fél szemléletén változtatni kell. Akkor kevesebb lesz a bezárkózó, önmagába forduló mozgáskorlátozott.

A hét végi program erre jó példával szolgált. A népfőiskola vendége volt és előadást tartott Baloghné Krékuty Mária, aki Máteléken, a közel hatszáz lelkes bácskai településen, társával együtt megszervezte a Pro Rehabilitáció Rt. helyi üzemét. A máteleki művelődési házban közel negyven embernek adnak munkát és jövedelmet. Mécesztől és diszgyertyától kezdve a szünnyugrázó gyertyán át, a kerti látkyig sokféle lehetőséget ad ez a példamutató vállalkozás, ami a jövedelmen túl közösséget is formál.



Dudas Éva lakiteleki mozgáskorlátozott, Hegedűs Lajos országos elnök, Vargáné Subicz Beáta, a kollégium egyik szakmai vezetője, Baloghné Krékuty Mária Máteléken és a házigazda, Lezsák Sándor.

A járművezetés már nem akadály

Szabó János a Mozaik Korlátolt Felelősségű Társaság elnöke olyan videofilmet mutatott be, amelyen fogyatékos emberek vezetnek gépjárművet. A tudomány mai állása lehetővé teszi, hogy szinte minden mozgásában korlátozott, de szellemileg egyébként ép ember tudjon autót vezetni. A kollégium hallgatói csodálkozva nézték azokat a személygépkocsikat, melyeken osztrák sorstársaik közlekedtek. A képességeknek ugyanis nincs határa. Mindent el lehet sajátítani, mindent meg lehet tanulni. Csak kézzel vagy csak lábbal is lehet autót vezetni, de lábbal is lehet fékenni és vakon szobrot készíteni – mutatta a képeket Szabó János. Mindehhez önbizalomra, költségvetési támogatásra és a társadalmi szolidaritás növelésére van szükség.

A hét végi program végén Lezsák Sándor azzal búcsúzott el a hallgatóktól, hogy a következő összejövetelen a munkahelyteremtés gyakorlati lehetőségeit tájékoztatják. Példaként az országban jól működő üzemek vezetőit hívják meg, s megvizsgálják a jogi és pályázati feltételeket. Decemberben több napos régiós képzésnek is helyet ad a Lakitelek Népfőiskola.